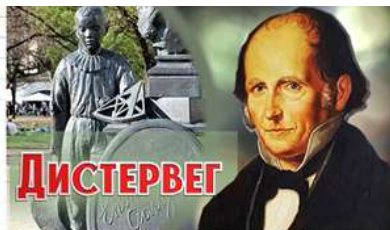

19.04.2023

**ТЕХНОЛОГІЇ КРЕАТИВНОСТІ:
ПРОФЕСІЙНО КОМПЕТЕНТНИЙ ПЕДАГОГ – УСПІШНИЙ ТА
КОМПЕТЕНТНИЙ СТУДЕНТ**

Павлик В.П. - Сучасному викладачу необхідні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя. А це можливо лише за умови високого рівня професійної компетентності, наявності розвинених професійних здібностей. Викладач має широкі потенційні можливості впливати на формування особистості, світогляду, політичних переконань, настроїв і моралі майбутніх фахівців. Професійна компетентність – це характеристика ділових і особистісних якостей фахівця, що відображає рівень знань, умінь, досвіду, достатніх для досягнення мети в професійній діяльності. Компетентність – це сукупність знань і вмінь, необхідних фахівцю для здійснення ефективної професійної діяльності: вміння аналізувати і прогнозувати результати праці, використовувати сучасну інформацію щодо галузі виробництва. Компетентність фахівця включає професійні знання, вміння і навички, досвід роботи у виробничій галузі, соціально-комунікативні й індивідуальні здібності особистості, що забезпечують самостійність у здійсненні професійної діяльності. Важливим завданням в умовах сучасного суспільства є навчити здобувачів освіти користуватися сучасними інформаційними технологіями. Для них комп'ютерна техніка повинна стати звичним засобом не лише для розв'язання різноманітних завдань у сфері навчальної діяльності, а й засобом підготовки до життєдіяльності в інформаційному суспільстві; засобом формування у молодого покоління умінь самостійного навчання; засобом формування креативного мислення і цілісного уявлення про навколишній світ.

ДИСТЕРВЕГ

Розвиток і освіта жодній людині не можуть бути дані або повідомлені. Кожен, хто бажає до них прилучитися, повинен досягти цього власною діяльністю, власними силами, власною напругою. Ззовні вона може отримати тільки збудження...
Тому самодіяльність – засіб і одночасно результат освіти...

А. Дістерверг

Сучасному педагогу необхідні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя. А це можливо лише за умови високого рівня професійної компетентності, наявності розвинених професійних здібностей.

Викладач має широкі потенційні можливості впливати на формування особистості, світогляду, політичних переконань, настроїв і моралі майбутніх кваліфікованих робітників.

Підготовку висококваліфікованих конкурентоспроможних на ринку праці робітників можуть забезпечити педагоги, які досконало знають техніку та технологію, науково-технічні досягнення, економіку, екологію, інфраструктуру підприємств та їх перспективи, обізнані з законами ринку праці та вимогами роботодавців до особистісних якостей працівників.

Але реалізація цих можливостей залежить в кожному окремому випадку від особистих якостей педагога; реальну роль відіграють його талант, любов до дітей, бажання працювати. Окрім цього, височинь соціального положення професії педагога, її престиж залежить від тієї системи суспільних відносин, у якій він живе і працює.

Компетентність – це сукупність знань і вмінь, необхідних фахівцю для здійснення ефективної професійної діяльності: вміння аналізувати і прогнозувати результати праці, використовувати сучасну інформацію щодо певної галузі виробництва.

Компетентність фахівця включає професійні знання, вміння і навички, досвід роботи у певній виробничій галузі виробництва, соціально-комунікативні й індивідуальні здібності особистості, що забезпечують самостійність у здійсненні професійної діяльності.

Важливим завданням в умовах сучасного суспільства є навчити здобувачів вищої освіти користуватися сучасними інформаційними технологіями; для них комп'ютерна техніка повинна стати звичним засобом не лише для розв'язання різноманітних завдань у сфері навчальної діяльності, а й засобом підготовки до життєдіяльності в інформаційному суспільстві, у тому числі й суспільстві знань; засобом формування у молодого покоління умінь самостійного навчання, а також уникати принципів енциклопедизму на користь розвитку критичного підходу до навчального матеріалу і навчання в цілому; засобом формування креативного мислення і цілісного уявлення про навколишній світ.

Професійна компетентність передбачає:

- сформованість умінь розмірковувати й оцінювати професійні ситуації і проблеми;
- творчий характер мислення;
- виявлення ініціативи у виконанні виробничих завдань;
- усвідомлене розуміння особистої відповідальності за результати праці;
- здатність до управління виробничим колективом;
- прийняття раціональних рішень у вирішенні конкретних завдань і проблем.

Професійна сфера сьогодні повинна працювати з іншими категоріями – компетенціями. У цьому розумінні професія дає відповідь на те, якою компетентністю повинна володіти людина, або яка ж сфера її компетенції. Тому можна сказати, що професійна сфера оперує компетенціями, а освіта – знаннями, вміннями, навичками.

Компетенції – це загальна здатність фахівця мобілізувати у професійній діяльності свої знання, вміння а також узагальнені способи виконання дій. Ключові, ж компетенції забезпечують універсальність фахівця і тому вони не можуть бути занадто спеціалізованими. Компетенції проявляються у конкретних ситуаціях (соціальних і професійних).

Інформаційними є також уміння:

- доступно викладати навчальний матеріал із урахуванням специфіки предмета, рівня підготовленості здобувачів освіти, їх життєвого досвіду і віку;
- логічно правильно будувати процес передачі навчальної інформації, використовуючи різні методи і їх поєднання: розповідь, пояснення, бесіду, проблемний, індуктивний, дедуктивний виклад матеріалу та інші;
- доступно, лаконічно і виразно формулювати питання;
- ефективно використовувати ПЗЗН (технічні засоби навчання), ЕОПТ (електронно-обчислювальну техніку), засоби наочності (графіки, діаграми, схеми тощо);
- оперативно змінювати (у випадку необхідності) логіку і спосіб викладу матеріалу.

Аналіз світових тенденцій у галузі професійно-педагогічної освіти засвідчує зростання вимог до педагогічного професіоналізму і особистих якостей викладача. Основними проблемами, з якими зустрічатимуться викладачі у цьому тисячолітті, є:

- постійне ускладнення змісту освіти, гарантування високого рівня освітніх стандартів;
- самостійна постановка і вирішення творчих і дослідницьких завдань;
- ускладнення проблем виховання;
- безперервне оволодіння прогресивними технологіями навчання і виховання, новими досягненнями вітчизняного і зарубіжного досвіду;
- розв'язання складних професійно-педагогічних проблем, які вимагають інтеграції знань, практичних умінь і навичок із таких суміжних з педагогікою наук, як філософія, психологія, медицина, релігієзнавство, економіка, правознавство, кібернетика та ін.;
- робота в єдиному інформаційному середовищі, що передбачає раціональне використання інформаційних технологій у освітньому процесі.

Розвивальні уміння передбачають:

- визначення «зони найближчого розвитку» окремих здобувачів освіти, групи в цілому;
- створення проблемних ситуацій і інших умов для розвитку пізнавальних процесів, почуттів і волі здобувачів освіти;
- стимулювання пізнавальної самостійності і творчого мислення, потреби у встановленні логічних (від окремого до загального, виду до роду, посилання до наслідку, конкретного до абстрактного) і функціональних (причини – наслідку, цілі – засобу, кількості – якості, дії – результату) відношень;
- формування і постановка питань, які вимагають застосування засвоєних раніше знань;
- створення умов для розвитку індивідуальних особливостей, здійснення з цієї метою індивідуального підходу до здобувачів освіти.

У результаті реалізації вищезазначеної системи розвитку психолого-педагогічної культури викладачі спеціальних дисциплін найбільшою мірою оволоділи широким колом психолого-педагогічних знань:

- знання закономірностей та принципів навчання, їх урахування при аналізі процесу навчання;
- вміння визначати мету навчальної діяльності здобувачів освіти;
- забезпечення відповідності процесу навчання сучасному розумінню його сутності, структури і функцій;
- забезпечення єдності теоретичного і практичного компонентів змісту навчального матеріалу;
- знання вимог до занять різних типів, методів навчання та їх класифікації;
- знання структури навчальної діяльності педагогів та здобувачів освіти;
- використання педагогом доцільних засобів навчання;
- знання психологічних особливостей здобувачів освіти та їх урахування у навчальному процесі;
- забезпечення психологічних та педагогічних умов реалізації диференційованого та індивідуального підходу у навчанні здобувачів освіти;

- запровадження системи заходів щодо підвищення ефективності оптимізації процесу навчання;
- забезпечення мотивації навчальної діяльності здобувачів освіти;
- знання критеріїв оцінювання якості знань, умінь та навичок здобувачів освіти;
- запровадження системи заходів щодо попередження неуспішності здобувачів освіти;
- вміння планувати, аналізувати свою діяльність та діяльність здобувачів освіти;
- оволодіння технікою тактового спілкування;
- організація співпраці та безпосередньої взаємодії педагога та здобувачів освіти;
- знання психологічних факторів впливу на процес навчання.

На професійний розвиток викладача впливають зовнішня та внутрішня сфери.

Внутрішня сфера складається з п'яти «само-»:

- самоосвіти;
- самовдосконалення;
- саморозвитку;
- самовиховання;
- самоаналізу.

Тіди час самопідготовки і самовдосконалення, а також пошуку необхідної інформації викладачу необхідно мати здатність використовувати:

- бази даних;
- телеконференції;
- Інтернет-технології;
- локальні мережі;
- інтерактивні дошки тощо.

